

1. BARRIS OBRERS

"Sant Nicolauet, la Sang, les Eres, Alcazares... Barris estrets i costeruts, foscos i humits, empinats com la vida dels seus habitants. Cases arrenclades i premudes, com si basquejaren amb els colzes, unes contra altres, per robar una mica d'espai a la casa del costat, i alhora, sostindre's mútuament."

2. SANT NICOLAU

"En una ciutat com Alcoi, on per a construir un carrer calia aplanar un barranc i per a edificar fer els fonaments en una costera, no existia espai per a les distàncies excessives. Les distàncies físiques, és clar. Les socials eren immenses. (...) Els casals senyorívols de l'alta burgesia, d'estil modernista o regionalista, començaven a l'altura de la plaça i anaven enfilant pel carrer de Sant Nicolau i Sant Llorenç."

3. PLAÇA DE DINS I AJUNTAMENT

"La gent arrancà a córrer, però no per fugir, sinó per formar barricades al voltant de l'Ajuntament, amb carros i bales de borra, i començà el setge. La multitud, enfurida, assaltà l'Ajuntament i amb draps xops del petroli de les làmpades, botaren foc a algunes mansions".

4. PARTERRE I PALAU ALBORS

"El palauet Albors s'alçava a la plaça del Parterre, envoltat d'altres mansions i edificis benestants, de sòlids murs i façanes bellament decorades. Entre totes, destacava per mèrits propis. De fora estant, aquella casa li va fer por."

5. CARRER JOAN CANTÓ. CASA D'ESCALÓ (CONSERVATORI) I CASA MATAIX

"Algunes d'aquelles ombres que passaven vora la finestra, anirien a El Bambú, a fabricar llibrets de paper de fumar. D'altres, picarien sola fins aplegar a la fàbrica d'Escaló, de Santonja, d'Aracil... N'hi hauria que enfilarien cap amunt, a les confeccions de Ferrandis i Carbonell, o més amunt encara,

6. MONTE DE PIETAT I PLAÇA FERRÀNDIZ I CARBONELL

"La fàbrica era a cinc minuts de casa i hauria d'agranar i ajudar les operàries de la secció de confecció. Hi havia moltes xiquetes treballant, algunes a setmana sencera. Tenia pensament de posar-la en acabant el curs."

7. SANT FRANCESC I SANT LLORENÇ

"Estrella seia al portal, a esperar que l'avi acabara, al costat del fill dels barbers, Joan, amb qui ben prompte la va unir una gran amistat i companyonia."

8. EL BAMBÚ

"La fàbrica del Bambú, seu principal de la societat Papereres Reunides, aplegava totes les empreses i molins de paper de la comarca, d'Alcoi, Cocentaina, Banyeres, Vilallonga i fins i tot un taller de Barcelona. Amb el temps, arribaria a distribuir paper de fumar arreu del món i a tindre més de 800 treballadors, la majoria dones."

9. ELS PONTS: VISTA DES DEL PORTAL DE RIQUER, DEL PONT DE CERVANTES I DE SANT JORDI

"El destí era el mateix. La fàbrica, sempre la fàbrica: arrapades al marge del riu, penjades dels barrancs, arraimades i superbes en els pendents... s'alçaven orgulloses i actives com un paisatge impossible fruit de la tenacitat i l'obstinació d'un poble".

10. PLAÇA DE LA VILA, MUSEU ARQUEOLÒGIC I PLACETA EL FOSSAR

"I és que, en acostar-se Nadal, deixava aparcat el carro a la placeta del Fossar, rere el Campanar i l'església de Santa Maria. A la placeta, bastia un canemàs amb quatre canyes i un feix de barrots i ho cobria amb una tela de fil gros. Després, hi arrossegava un gran bagul, una arca de fusta ennegrida i polsosa. I de l'arca, com despertat del somni anual d'un secular encanteri, cobrava vida el Betlem de Tirisiti".

11. REFUGI DE CERVANTES

"La gent corria pels carrers, cridant, espentant-se, cap als refugis. Vaig esperar dret, immòbil, fins que els vaig veure aparèixer. Volia recordar el seu aspecte. Eren deu avions. Volaven molt alts, tant, que els antiaeris instal·lats a la Serreta no servien de res. El cel es cobria de detonacions, a mesura que els avions avançaven en perfecta formació".

+ info: 675655568 info@trobadesalcoiacomtat.cat

Ruta Literària d'Alcoi industrial i modernista

basada en la novel·la "Els lluitadors", de Francesc Gisbert

Ajuntament d'Alcoi
Regidoria de Política Lingüística

COORDINADORA
ALCOIÀ I COMARCAL
PER LA LLENGUA

ESCOLA
VALLECIANA
FEDERACIÓ
D'ASSOCIACIONS
PER LA LLENGUA

edicions
bromera

1
Carrer Sant Nicolauet
Casa d'Estrella

2
Sant Nicolau
Casa del Pavo

3
Plaça de Dins

4
Palau Albors

5
Carrer Joan Cantó
Casa d'Escaló

6
Plaça Ferrándiz i Carbonell

7
Carrer Sant Francesc

8
El Bambú

9
Pont de Sant Jordi
i llit del riu

10
Plaça de la Vila

11
Refugi i passeig
de Cervantes